

Taktik; Folkene maae indøves. Udsætte De altsaa Anstæffelsen, saa udsætte De ogsaa Døvelsen og Taktiken med det nye Vaaben. I det Hele udsætter man den hele Sag, som jeg troede i Almindelighed var erkjendt at være af paatrængende Vigtighed. Men, som sagt, det er et politisk Spørgsmaal, for hvilket jeg intetsomhelst Ansvar kan have. Hvis Thinget foretrækker at udstrække Bevillingen over to Fiantsaar og udsætte Anstæffelsen, saa er det Thingets Ansvar, og ikke mit.

Spønskeff: Den høitærede Minister besvarede ikke directe de Spørgsmaal, jeg havde stillet til ham, men paa den anden Side besvarede han Spørgsmaal, jeg ikke havde opkastet. Det vil være i det høie Things Erindring, at jeg ikke har talt om Magasingeværer eller overhovedet om nogen speciel Art af Geværer. Min første Tvivl var støttet paa, at ligesom vi have seet, at den Geværmodel, Commissionsen har anbefalet, langt har overfløiet det preussiske Bagladegevær, kunde der næres en lignende Frygt med Hensyn til det Gevær, man nu anseer for det fuldkomneste, saaledes at det snart kunde blive overfløiet og betegne et tilbagelagt Standpunkt, som vi da maatte ønske, at ikke hele vor Armees Forsyning, men kun Halvdelen skulde indtage. Den høitærede Minister har indirecte svaret herpaa, thi jeg troer, man er berettiget til af hans Udtalelser at udele, at han, støttet til Teknikernes Erklæringer, er af den bestemte Overbeviisning, at det Gevær, om hvis Anstæffelse der nu er Spørgsmaal, har naaet en saadan Grad af Fuldkommenhed, at vi med Rimelighed tør betragte det som et Hvildepunkt, saaledes at vi altsaa ikke letteligt kunne blive udsatte for ved Anstæffelsen af det i fuld Udstrækning at see os overfløiede i kort Tid i Henseende til vor Armees Bevæbning. Angaaende den politiske Side af Sagen har jeg ikke udtalt mig, og jeg skal heller ikke nu udtale mig om, hvorvidt det er berettiget eller ikke, at Rigsdagen uden Beileidning af Regjeringen skal have sin egen Mening om, hvad der i politisk Henseende kan være tilraadeligt eller ikke med Hensyn til det foreliggende Spørgsmaal. Jeg troer, at vi Alle ere gjennemtrængte af den Overbeviisning,

at, naar det nogensinde er forfarligt at skride til en hurtig Anstæffelse af bemeldte Vaaben, er Trangen dertil saa stor, at vi ikke bør vige tilbage for et pecuniært Offer. Den sidste Deel af mit Spørgsmaal angik, hvorvidt der, selv om man ikke i Henseende til Fabrikationens Fuldkommenhed vilde blive overfløiet, kunde tænkes at være Mulighed for, at man, hvad Geværernes Kostbarhed angaaer, kunde, ved at udsætte en Deel af Anstæffelsen endnu et Aar, erholde den sidste Deel af disse iøvrigt paatrængende nødvendige Geværer bethdeligt billigere, end ved at gjøre den hele Bestilling paa een Gang. Den høitærede Minister besvarede heller ikke dette Spørgsmaal directe, men jeg troer dog indirecte i hans Uttringer at have et bestemt Svar ogsaa herpaa, nemlig det, at Krigsministeren antog, at ogsaa, hvad Priisforholdene angaaer, var det ikke rimeligt, at der i den Tid, hvorom her kan være Spørgsmaal, skulde indtræde en saa bethdelig Forandring, at vi af den Grund skulde vige tilbage for at gjøre, hvad der for Armeens Bevæbning maatte ansees for nødvendigt. Skulde jeg i den Henseende have misforstaaet den høitærede Krigsministers Ord, vilde det være meget ønskeligt, idetmindste for mig, om han vilde gjøre mig opmærksom derpaa.

Krigsministeren: Det var min Hensigt at besvare den ærede Talers Bemærkninger directe, og naar det ikke er lykkedes mig, beklager jeg det, men det er i ethvert Tilfælde aldeles uforsætligt. Det Spørgsmaal, hvorpaa den ærede Taler ønskede directe Svar, nemlig, om det kunde antages, at Vaabnene vilde kunne erhverves for en væsentlig ringere Priis ved at udstrække Bestillingen og Anstæffelsen over et længere Tidsrum, troer jeg at kunne besvare derhen, at, naar man giver en vis rimelig Tid, som ikke forudsætter en særdeles hurtig, eller, om jeg saa tør sige, presseret Fabrikation, opnaaer man ikke bedre Priiser ved at udstrække Anstæffelsen over et længere Tidsrum. Disse Vaaben blive forfarbigede paa Maskiner, og naar disse først ere indrettede, gaer Fabrikationen overmaade nemt og beqvemt; det kommer da egentlig ikke Fabrikanten an paa, om han gjør lidt flere eller lidt færre. Han